

SNÁŘ Z TOVÁRNY

MAGAZÍN FESTIVALU DREAM FACTORY OSTRAVA 2018

pondělí 4. června 2018

Ondrej Spišák: Šapito má krásnu vlastnosť, že stojí vždy na inom mieste

Rozprávali sme sa o medzinárodne úspešným režisérom Ondrejom Spišákom, ktorý prišiel na Dream Factory s inscenáciou Majster a Margaréta. Tú pripravili v rámci voľného zoskupenia hercov, režisérov, výtvarníkov a nadšencov, ktorým učarovalo divadlo – Teatro Tatro. Povedal nám

...o tom, čo všetko stihol túto sezónu a odkiaľ teraz prichádza do Ostravy.

Bola to pekná sezóna na Slovensku. Bol som doma celý rok. Pracoval som v troch najlepších slovenských divadlách. V Radošinskom naivnom divadle, kde som mal dve premiéry hier Stanislava Štepku – Besame Mucho a Malý veľký muž. Tá druhá je o jednom zo zakladateľov Českoslo-

venskej republiky Milanovi Rastislavovi Štefánikovi a zaujímavá bola tým, že sa v nej spojili tvorivé sily Radošinského naivného divadla a Slovenského ľudového umeleckého kolektívu SĽUK. V Slovenskom národnom divadle, kde sme premiérovali Sofoklovu Antigonu. V divadle Teatro Tatro, kde sme uviedli adaptáciu románu bratov Strugackých Piknik pri ceste pod názvom Stalker.

...o zoskupení Teatro Tatro a spôsobe jeho fungovania.

Teatro Tatro je voľnočasová aktivita. Keďže v ňom účinkujú herci z viacerých slovenských divadiel, je veľmi ťažké zladíť spoločné termíny. Preto skúšame dlho a hrávame málo. Každé

PROGRAM – pondělí 4. června 2018

16:00	Divadlo Petra Bezruče MACBETH – TOO MUCH BLOOD Divadlo Na zábradlí (Praha) režie David Jafab	110'
16:00 a 18:30	Hotel Palace HOTEL BEZRUČ?! Divadlo Petra Bezruče (Ostrava) režie Martin Františák, Janusz Klimsza, Jan Mikulášek, Filip Nuckolls, Janka Ryšánek Schmiedtová, Daniel Špírnar	110'
19:00	Masarykovo náměstí (Šapitó) MISTR A MARKÉTKA Teatro Tatro adaptace, scénář a režie Ondrej Spišák	255'

Pořadatel

Spolupořadatel

MINISTERSTVO
KULTURY

Akce se uskutečňuje za podpory

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

Finančně podpořili

Akce se uskutečňuje za finanční podpory statutárního města Ostrava, Ministerstva kultury ČR a Moravskoslezského kraje a pod záštitou primátora statutárního města Ostrava Ing. Tomáše Macury, MBA a starostky městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz Ing. Petry Bernfeldové.

predstavenie je pre nás všetkých veľkým sviatkom.

...o svojom vzťahu k nemu a čo pre neho Teatro Tatro znamená.

Teatro Tatro je už skoro tridsaťročné dieťa, ktoré sme priviedli na svet spolu s výtvarníkom Ferom Liptákom. S Teatrom Tatrom som zažil najväčšie dobrodružstvá vo svojom živote.

...o šapitó, v ktorom hrávajú a či s ním majú niekde domov.

Šapito má krásnu vlastnosť, že stojí vždy na inom mieste. Toto je už druhé veľké šapito, ktoré máme. Prvé sa rozpadlo. Okrem veľkého šapito máme malý rozprávkový stan a ešte bunker, v ktorom hráme Stalkera. Dalej máme maringotku, ktorú ťahá kôň a s ktorou sme hrali na Ukrajine, v Rumunsku a v Taliansku a Zázračný divadelný automat, ktorý má tiež kolesá a hrali sme s ním na olympijských hrách vo Vancouveri. Všetky naše scény menia svoje miesta, ale keby

sme ich postavili na jednej lúke naraz, vzniklo by malé mestečko. Chýba nám tá lúka.

...o tom, prečo sa rozhodli spracovať Bulgakovov román Majster a Margaréta.

Nebola to rozumová úvaha. Predtým sme robili Bianku Braselli, dámu s dvoma hlavami, čo bol návrat do zašlých dôb kočovných cirkusov, neskôr Proroka Ilju, čo bola dráma namiešaná z blata a mystiky... Spojenie cirkusu, blata a mystiky privolalo Bulgakovovho Diabla.

...o tom, či našli pri dramatizácii odpoveď na vopred stanovenú otázku, či existuje dnes ešte láska, ktorá je tak veľká, že sa pred ňou pokloní aj samotný diabol, a ak, tak ako ju nájsť.

Ano, existuje. A prišli sme aj na to, že sa musí s diablom spojiť, aby porazila diabla, ktorý je v ľuďoch, tak ako je to v geniálnej Bulgakovovej knihe. Veľa sa od čias Bulgakova nezmenilo. Diabol v ľuďoch je stále nebezpečnejší a odpornejší, ako Diabol stvoriteľ.

David Jařab: Zlo je výsledkem frustrace

David Jařab se do své první inscenace Shakespeara pustil v Divadle Na zábradlí. Jeho Macbeth – Too Much Blood je zjednodušený na nesložité repliky v anglickém jazyce, což podle Jařaba odráží dnešní styl komunikace mocných. Sám přiznává, že nehoráznost radikálně změnit Shakespearův text ho přitahovala, nové repliky ovšem vytváří vlastní poezii.

Macbeth – Too Much Blood je vaše první inscenace Shakespeara. Čím vás zaujala právě tato „skotská hra“?

Je nejkratší a má – myslím – docela dobrý vztah k současnosti. Jde o drama, které v sobě spojuje analýzy cesty k moci s možnou sondou do intimních vztahů usurpátorů. A to mi přišlo podnětné.

Text je převeden do jednoduché angličtiny, které porozumí i průměrný angličtinář, zároveň je zredukován na velmi malý počet replik. Proč?

Těch důvodů je hned několik. Přemýšlel jsem, jak se vypořádat se Shakespearovým textem, především s jeho překlady. Mám dojem, že přebásněním se nakonec vždy vytratí jistá původní esence, kterou jsem se naopak pokusil zachovat ponecháním anglického jazyka, jenž má svůj vlastní rytmus a zvuk. Specifickým vyslovováním pak

dokonce vzniká dojem poezie, přestože se vlastně mluví v primitivních větách. Zároveň přiznávám, že mi přišlo trochu nehorázné takto zacházet se Shakespearem, ale to mě baví. Vznikají tak určité komické konotace, ale hluboká a tragická podstata věci nezaniká. Naopak. Pouze není patetická.

Chtěl jste zvoleným jazykem drama aktualizovat?

Vyjadřování se v omezeném počtu slov je samozřejmě součástí dnešní kultury, takže to taky hrálo svou roli. Navíc, když vidíte mocné dnešního světa, jak dokážou shrnout věci do několika výkřiků, analogie je zřetelná. Zároveň jsem chtěl, aby český divák mohl sledovat hru v angličtině a přesto jí, pokud absolvoval alespoň základní kurz, rozuměl.

Scéna lehce evokuje Divoký západ, při diskusi se středoškoláky v Divadle Na zábradlí jste ovšem říkal, že tam se Macbeth neodehrává. Kde se tedy odehrává?

Na jevišti Divadla Na zábradlí. Divadlo na rozdíl od filmu není iluzí reality, ale pracuje s prvky abstrakce i konkrétna. Ten divokozápadní pocit spíše vyjadřuje charakter uskupení, ve kterém se děj odehrává, charakter mužské komunity, kde převládají určité vypjaté mužské autoritativní znaky. Zároveň je tento svět kombinován s britskou uhla-

...o tom, ako bojovali s metaforickým svetom plným mágie a snenia pri jeho prevádzaní na javisko.

Nebojovale sme. Nechali sme sa viesť.

...o tom, či má nejakú obľúbenú časť, resp. motív románu.

Je ich viac. Ak mám povedať jednu časť, tak je to situácia, keď Margaréta demoluje byt kritikovi Latunskému.

...o tom, aké má plány na divadelné leto a ďalšiu sezónu.

V lete chceme trochu hrať Stalkera. V ďalšej sezóne mi k Radošinskému naivnému divadlu a Slovenskému národnému divadlu pribudne Teatr Dramatyczny Varšava, pre ktorý píše Tadeusz Słobodzianek novú hru. Či okrem toho stihneme aj niečo v Teatre Tatre, to sa ukáže.

Ďakujeme za rozhovor

Matej Synak

Ďakujeme za rozhovor

zeností a dekorativností (tapety, pohovka apod.). Nedá se tedy říct, kde se Macbeth odehrává, ale jaké analogie jeho výklad vzbuzuje.

Roli Lady Macbeth původně hrála Anežka Kubátová. Proč při výběru alternace padla volba na Johanu Schmidtmajerovou?

Intuice.

Podtitulem vaší inscenace je replika Lady Macbeth „Fuck me or kill him!“. Dá se tomu rozumět tak, že právě to je iniciátorem všeho napáchaného zla?

Asi novým pohledem na výklad Macbetha je tento psychoanalytický výklad. Chtěl jsem říct, že zlo se nebere odnikud a nevzniká osudově, jak to vykládá Shakespeare, ale je výsledkem nějaké frustrace a osobních problémů.

Tři čarodějnice z původního dramatu jste zredukoval na dva chlápký s banjem. Proč?

Kdo jsou vyvrhelové dneška? Bezdomovci. Nikdo je neposlouchá, něco si melou pro sebe. Ale možná právě oni vidí něco, co my ne. A banjo je můj oblíbený nástroj. Dal mi šanci spojit tento starý britský příběh právě s tím americkým jihem, který má ke skotské prehistorii tak nějak blízko.

Se souborem Divadla Na zábradlí právě připravujete text Dobří chlapci. Bude tato inscenace něčím podobná Macbethovi?

Inscenace bude podobná asi mnou. Jinak nevím. Snad existuje i propojení v tématu, ale doufám, že to bude zase jiné. Jde o komedii s jakousi snahou o společenský přesah. Text byl inspirován skutečnými výroky papeže Františka o exkomunikaci příslušníků mafie z katolické církve. Zamýšlíme se zde nad možnou reakcí na toto odvážné vyhlášení.

Ptala se **Barbora Schneiderová**

Vraždy z neukojené vášně

Je to Macbeth a není to Macbeth. David Jařab je v interpretaci Shakespearovy tragédie radikální, avšak to podstatně, hlubinné z ní zachovává. Snad jen, v inscenaci s názvem Macbeth – Too Much Blood nespátříte ani kapku (divadelní) krve. Což samozřejmě není výtka.

Režisér David Jařab si je vědom pravdy největší, obsažené nejen v Macbethovi: „Za vším hledej ženu.“ I v Divadle Na zábradlí je strůjkyní všeho Lady Macbeth. Její manžel se navrátil z bitev, ale není schopen plnit manželské povinnosti. Nejde však jen o uspokojení tělesných pudů, také její touha mít potomka je silná. A tak paní rozkáže: Fuck me or kill him! (Jak zní také motto inscenace.) Protože, když nemůže být Lady Macbeth matkou, bude aspoň královnou…

Ústřední pár vypadá jako z módního časopisu – Anežka Kubátová v průhledné košilce, pak

Anketa: Co vás na letošní Dream factory nejvíce bavilo?

Michal Zahálka, dramaturg: Festival byl skvělý celý – ovšem z divadelních libostí si dovolím jmenovat dvě. Potěšil mě Hotel Bezruč?! a v něm zejména křehká Mikuláškova oněginovská miniatura, která mě v jednom momentu zároveň rozesmála i dojala téměř k slzám. A potom fenomenální Lucie Trmíková jako Médeia, pro kterou byl prostor pod věží skvělým spoluhráčem – a dosáhla s ním velikosti vpravdě antické.

Tomáš Suchánek, ředitel festivalu: Nejvíce mě těší pozitivní ohlasy diváků. Sám mam velkou radost z Hotelu Bezruč?!, podle mě mělo velký smysl, že se soubor Divadla Petra Bezruče znova setkal s prvologovými režiséry. Ještě mám radost z toho, že se nám podařilo dvě ins-

cenace zasadit do prostoru pod věží. Myslím, že jak na diváky, tak na tvůrce inscenací velmi zapůsobila Médeia od Jana Nebeského i Tajemná záře nad věží, běžně hrána nad vilou.

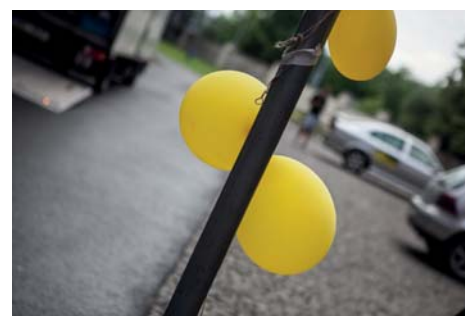
Jakub Burýšek, herec: Moc jsem toho nestihl, ale byl jsem nadšený z Pohlavních životů siamských dvojčat. Zuzana Stivínová mě nadchla, protože byla podle mého velmi přesná, skvělá a energická. Ani chvílku se mi nestalo, že bych se nudil. A kromě toho jsem rád, že se na Dream Factory objevují i zahraniční představení.

Markéta Matulová, herečka: Na Dream Factory je skvělé, že se inscenace odehrávají v různých prostorech, nejsou v jednom sále, ale jsou různě roztroušené po Ostravě, což je skvělé. Jsem

nadšená z Malého prince od Činoherního studia v Ústí nad Labem, inscenace byla nenucená, lehká, měla krásné efekty, i když naprosto jednoduché. Také se mi líbilo polské představení Cezary jde na vojnu od Komuny Varšava, nasazení herců mi přišlo ohromné a celá forma mě moc bavila. Na festivalu by se mi líbilo mít ještě více zahraničních souborů.

Anet Bartoníková, realizační tým festivalu: Jakožto zčásti divák a zčásti zařizovač vstupenek si myslím, že to letos klaplo stoprocentně. Největší zážitek mám z Vitky, podle mě inscenace dokazuje, že i malé soubory mohou udělat velké věci. Ale nejvíce si cením příjemné atmosféry, která na festivalu panuje.

Den šestý pohledem fotografa Lukáše Horkého

Snář z továrny – magazín festivalu Dream Factory Ostrava 2018. Pondělí 4. června 2018, číslo sedmé. Šéfredaktorka: Lenka Dombrovská (lena.ds@seznam.cz). Korektorka: Pavla Bergmannová. Redakce: Barbora Schneiderová, Matej Synak, Tereza Hýsková, Petr Klarin Klár. Fotografie: archiv festivalu Dream Factory Ostrava, Lukáš Horký. Grafika: Studio Stojkov. Sazba: Lukáš Horký – Surbanz. Zpravodaj vydává festival Dream Factory Ostrava. Ředitel festivalu Tomáš Suchánek.